

"Kalász" - szelvényre mindennemű árut kiszolgál FONYÓ SOMA villamossági vállalata, S z e g e d, K ö l c s e y u c s c 4

Mit jelent a Felvidék visszatérése a magyar gazdasági élet számára

Tonelli Sándor dr. nyilatkozata a vérkeringés megindulásáról és a megoldásra váró feladatokról — Az érsekújvári paprika-termelés, a tűzifaellátás javulása

(A Délmagyarország munkatársától). A Felvidék visszatérésevel kapcsolatban sok cikk és magyarázat látott napvilágot arról: mit is kaptunk vissza gazdasági javakban? Hogyan fog a Felvidék bekapcsolódni az egyetemes magyar gazdasági életbe. Felkerestük Tonelli Sándor dr. kereskedelmi és iparkamarai főtitkárt, hogy a szakember ismeretével világítsa meg a kérdést, amely most a legtöbbet foglalkoztatja az embereket. Tonelli főtitkár a Felvidék gazdasági helyzetét a következőkben ismertette:

— November első napjaiban lezajlott a Felvidék magyarlakta vidékeinek az anyaországhoz való csatolása. November 1–10 napjai között keretszámban 12.000 km² területtel és egymillió lakossal növekedett meg Csonkamagyarország. A nemzet életterületének és létszámának ez a megnövekedése kétségtelenül a legnagyobb jelentőségű és legörvendetesebb események közé tartozik. Bármilyen örömdetes is azonban az ország erejének ez a megnagyobbodása, tisztában kell lennünk azzal a körülménnyel, hogy az ugynevezett felvidéki területeknek a visszacsatolása igen súlyos gazdasági és társadalmi problémákkal áll összefüggésben, amelyeknek megoldása nagy gondot, előrelátást és mindenek felett a viszonyoknak teljes ismeretét tételezi fel.

TÉVES KÉPZETEK

— Ezek a területek husz esztendőn keresztül idegen imperium alá tartoztak, idegen jog és közigazgatás uralma alatt állottak és gazdasági életük, amelyet mesterségesen eltereltek a Kárpátok medencéjének természetes centrumától, Prága felé irányult. Husz esztendő tudatos elidegítő politikájának a jelenségeit máról-holnapra kiradírozni nem lehet. Éppen azért nagyon gondosan kell megvizsgálni mindkét oldalról a viszonyokat, hogy a Felvidék visszacsatolt részeinek a magyar gazdasági és társadalmi életbe való beilleszkedése lehetőleg minél kevesebb zökkenéssel hajtsák végre. Ez a kérdés nemcsak a kormányzatot foglalkoztatja, hanem a gazdasági érdekképviseleteket is és a szegedi kamarának is, amely földrajzilag legtávolabb esik a visszacsatolt vidékektől, kötelessége, hogy a Felvidék kérdését közgyűlésének napirendjére tűzve, kifejezésre juttassa ennek az egyetemes nemzeti fontosságú kérdés jelentőségének a felismerését.

— Meg kell állapítani mindenekelőtt, hogy az ugynevezett Felvidék tekintetében nálunk sok tekintetben téves képzetek uralkodnak. A Felvidék kifejezésre igen sokan valami hegyes, erdős, bányákban és iparban gazdag vidéknek a képzetét kapcsolják. Ezzel szemben a valóság az, hogy a visszacsatolt magyarlakta területek, csak peremét alkotják a tulajdonképeni Felvidéknek és nagy részükben éppen olyan sík, vagy legjobb esetben dombos jellegű mezőgazdasági vidékek, mint az Alföld, vagy a Dunántulnak legnagyobb része.

ÚJ PAPRIKAKÖZPONT

A különbség csak az, hogy a Kisalföld, különösen a Csallóköz és Nyitra-medence a déli része már az industrializált mezőgazdaság jellegével bír, ahol a termelés sokkal intenzívebb, mint az Alföld legnagyobb részén és a szemesztermények mellett erősen el van terjedve bizonyos

ipari növények termelése is. Egy Szegedet közvetlenül érintő körülmény például az, hogy

Ersekújvár környékén körülbelül egy évtized óta igen tekintélyes paprika-termelés folyik, úgy, hogy Szeged és Kalocsa mellett egy harmadik centruma is lesz már a magyar paprika-termelésnek.

— Tekintettel ezeknek a vidékeknek erősen mezőgazdasági jellegére, itt is ugyanazok az értékesítési problémák fognak előállni, amelyek az anyaország gazdasági életében játszottak döntő jelentőségű szerepet. Mezőgazdasági terményeink legnagyobb részénél különösen a gabonaféléknél a feleslegnek külföldi értékesítésre lévén utalva, ezek az értékesítési gondok megszorodtak és a jövő esztendőben a magyar kormány az eddiginél nagyobb mezőgazdasági terményfeleslegnek elhelyezéséről lesz kénytelen gondoskodni.

JAVUL A FAELLÁTÁSUNK

— Ezzel a megállapítással szemben csatlódnak azok, akik azzal a kényelmes biztatással áztatják önmagukat, hogy ami ezeken a vidékeken termelt, arra szüksége volt Csehszlovákia többi részének és ezentúl is Csehország lesz e vidékek terményfeleslegének természetes vevője. Ez az elgondolás azért téves, mert a történelmi Csehország a Szudéta-vidék elkapcsolásával viszont azokat a legerősebben industrializált vidékeit veszítette el, amelyek élelmiszerellátás tekintetében az ország többi részeitől, illetve a külföldtől függöttek. Minthogy pedig Csehszlovákia a nyugati ipari vidékeken jóval nagyobb lélekszámot veszített, mint a keleti mezőgazdasági területeken, mezőgazdasági terményekben és élelmiszerekben aligha lesz a Magyarországhoz visszacsatolt területekre utalva. Ezzel szemben Németország importszükséglete a szudéta-vidék oda-kezelése folytán meg fog növekedni és alkalmasint a német közgazdaság részéről fog megnyilatkozni az a törekvés, hogy a magyar termelésnek a feleslegét fokozott mértékben felszívja.

— Sokan azt is hitték — folytatta Tonelli főtitkár —, hogy a visszacsatolt területek erdőiben olyan gazdagok, hogy faellátás tekintetében Magyarország mentesülni fog a külföldi behozataltól. Ez a nézet téves, mert a nagy erdő-öv az új határtól északra terjed el. Az bizonyos, hogy faellátás tekintetében így is javult a helyzetünk, de az önellátástól még mindig messze vagyunk. Különösen fenyőben ezután is külföldi behozatalra leszünk utalva, mert a visszacsatolt területeknek csak lombos erdői vannak.

— Ami az ipart illeti, a felszabadított területeken főleg a mezőgazdasági és mezőgazdasággal összefüggő iparok vannak erősebben képviselve. A tisztán lokális szükségletek ellátását szolgáló kisiparról ebben a vonatkozásban természetesen nem lehet szó. Ebből azonban az következik, hogy egy millió fogyasztónak a magyar gazdasági élet vérkeringésébe való bekapcsolódása a tömegellátásra berendezett nagyipart új feladatok és új elhelyezési lehetőségek elé fogja állítani. Némi optimizmussal ebben a vonatkozásban egy belső konjunktúra lehetőségét lehet megcéloltatni.

MEGINDULT A VÉRKERINGÉS

— Ennek bizonyos jelei máris mutatkoznak, amennyiben a szegedi kamara irodája ugyszó-

vár napról-napra kapja a leveleket a visszacsatolt Felvidékről, melyeknek írói mind aziránt érdeklődnek, hogy bizonyos cikkek gyártásával kik foglalkoznak és hogy juthatnak hozzá a legjobb beszerzési forrásokhoz. Felesleges mondani, hogy az iroda a legjobb tudomása szerint igyekszik eleget tenni ezeknek a kérdezősködéseknek, amelyek a gazdasági egybeolvadást vannak hivatva szolgálni.

— Az tagadhatatlan, hogy a visszacsatolt területeken nagyon sok komoly nehézséget kell leküzdeni. E nehézségek közé tartozik a magyar pénzrendszerre való átmenetel és az új árviszonyokhoz való alkalmazkodás. Csehszlovákiában átlagosan magasabbak voltak a javadalmazások, tisztviselői fizetések és munkabérek, ezeket úgy kell hozzáidomítani a mi viszonyainkhoz, hogy a visszacsatolt területek lakói nagyobb sérelmeket ne szenvedjenek. Mások a szociális berendezések és mások a társadalmi és üzleti élet formái is. A legjobb akarat mellett is huzamosabb időt fog igénybe venni, míg mindezek a különbségek kiegyenlíthetők lesznek.

Allamtitkárrá nevezik ki Surányi-Unger professzort

Pelneházy Antal nyugdíjazását kéri

Budapest, január 18. Politikai körökben elterjedt hírek szerint vitéz Pelneházy Antal, az iparügyi minisztérium államtitkára nyugdíjaztatását kérte. Az államtitkár már napok óta nem jár be hivatalába és politikai körökben úgy tudják, hogy nyugdíjazása után az iparügyi miniszter Surányi-Unger Tivadart, a szegedi egyetem közjogi tanárát terjeszti elő államtitkári kinevezésre. Vitéz Pelneházy ma nyilatkozatában megerősítette, hogy Kunder Antal minisztertől nyugdíjaztatását kérte. Hír szerint a parlamentben felvilágosítást fognak kérni az iparügyi minisztertől Pelneházy Antal nyugdíjaztatására vonatkozólag.

—oOo—

Nehézségek az ideai szegedi szalámigyártás előtt

(A Délmagyarország munkatársától.) Gazdasági körökben legutóbb híre terjedt annak, hogy bizonyos nehézségek előtt áll a magyar szalámigyártás és ezek a nehézségek jelentősen érintenék a szegedi szalámiipart is. Tárgyalások kezdődtek a volt osztrák piac ellátása ügyében, az Ausztriába irányuló szállítás az elmúlt években az export egyik legjelentékenyebb részét foglalta el. Ezekben a napokban fontos tárgyalások kezdődtek, hogy a jövőre is biztosítsák a magyar és így a szegedi szalámi részére a volt ausztriai piacot. A volt osztrák piac lezárása érzékenyen érintené a szegedi szalámigyártást, nemcsak gazdasági, de szociális okokból is és éppen a munkalehetőségek biztosítása szempontjából fontos, hogy a szegedi szalámi a jövőben is elhelyezést találjon a volt osztrák, illetve a német piacokon. Az ügyben a közeli napokban várnak döntést és ettől függ a szegedi szalámiipar helyzete és munkásainak foglalkoztatási lehetősége.

Az egyik legnagyobb vállalat, amely az elmúlt években jelentékeny mennyiségű szegedi szalámit vett át a Pick-gyártól, a közel-múltban levelet intézett a Pick-szalámigyárhoz és arról értesítette, hogy a jövőben a változott viszonyok miatt nincsen módjában meghosszabbítani a megállapodást és hír szerint a debreceni Vidoni gyárral kezdett tárgyalásokat a részére szükséges nagyobb mennyiség szállítására. Ebben az ügyben is megfolynak a tárgyalások, de amennyiben ez az ország egész területére kiterjedően működő vállalat beszüntetné a Pick-szalámi átvételét, úgy ez a tény igen érzékenyen érintené a Pick-gyárat és ezzel kapcsolatban a szalámigyártásban foglalkoztatott szegedi munkásokat. Amennyiben a nagy vállalattal nem vezetnek eredményre a tárgyalások és a jövőre nézve beszüntetné a szegedi vásárlást, úgy hír szerint kisebb körre szorítkozna a Pick-gyár üzletköre.